
Lovligt betalingsmiddel

Louise Buchter og Kirsten Gürtler, Juridisk Sektion

INDLEDNING

Forhold vedrørende betalingsmidler har generel interesse, og Nationalbanken modtager som følge heraf jævnligt spørgsmål om, hvorvidt sælger af en vare eller en tjenesteydelse kan afvise særlige seddelstørrelser, beskadigede sedler eller mønter, mønter udstedt til særlige lejligheder eller fremmed valuta. Nationalbanken modtager også spørgsmål om, hvorvidt sælger eller køber kan kræve en bestemt betalingsmåde. Samlet set vedrører denne type henvendelser begrebet lovligt betalingsmiddel. Formålet med denne artikel er at beskrive dette begreb og analysere de juridiske og praktiske implikationer heraf.

Som det fremgår nedenfor, kan danske sedler og mønter som alt-overvejende udgangspunkt altid anvendes til betaling. Dog er der særlige tilfælde, hvor en betalingsmodtager er berettiget til at afvise betalingen, eksempelvis hvis der er tale om beskadigede sedler eller mønter. Dertil kommer, at dansk lovgivning indeholder forbud for visse forhandlere mod at modtage kontantbeløb over en vis størrelse samt regler om, hvor mange mønter af hver møntenhed en betalingsmodtager er forpligtet til at modtage. Endelig kan retten til at anvende danske sedler og mønter til betaling i et vist omfang være begrænset ved aftale.

HVAD ER LOVLIGT BETALINGSMIDDEL?

Ved lovligt betalingsmiddel, i folkemunde ofte kaldet "gangbar mønt", forstås de betalingsmidler, man har ret til at anvende til erhvervelse af varer og tjenesteydelser eller frigørelse fra en betalingsforpligtelse her i landet. Medmindre der forligger anden aftale eller specielle lovbestemmelser, fx hvidvasklovgivningen, er danske sedler og mønter altid lovligt betalingsmiddel.

Dette følger for sedlernes vedkommende af lov om Danmarks Nationalbank § 8. Ifølge denne bestemmelse er Nationalbanken eneberettiget til at udstede pengesedler. Disse pengesedler er "*lovlige betalingsmidler mand og mand imellem samt ved ind- og udbetalinger, der foregår ved offentlige kasser*".

For så vidt angår mønter, følger det af møntloven § 4, at de mønter, der er præget i henhold til den gældende møntlov eller tidligere møntlovgivning, er lovlige betalingsmidler, medmindre de er indkaldt og ugyldiggjort, jf. mere herom nedenfor.

Medmindre der er indgået aftale om andet betalingsmiddel end danske penge, eller andet følger af særlige lovbestemmelser, vil en kreditor, dvs. den der skal modtage et beløb i et skyldforhold, der nægter at modtage danske sedler eller mønter, komme i fordringshavermora. Ved fordringshavermora forstås, at kreditor på grund af egne forhold forhindrer debitor, dvs. den der skal betale et beløb i et skyldforhold, i at betale. I en sådan situation vil kreditor ikke kunne gøre misligholdelsesbeføjelser gældende, fx morarentebetaling, da den forsinkede betaling skyldes kreditors egne forhold.

Det kan dog være aftalt eller på anden måde gyldigt fastsat, at andre betalingsmåder skal anvendes eksempelvis kontooverførsler, betalingskorttransaktioner eller checks, hvilket berettiger kreditor til at afvise kontant betaling.

I almindelighed antages debitor ikke at have krav på, at kreditor er i stand til at *give penge tilbage*. Debitor må altså selv sørge for at have aftalte penge. Kreditor har dog næppe ret til at afvise debitors tilbud om betaling, når han uden væsentlig ulempe kan give tilbage.

Betaling i anden valuta end danske kroner

Fremmed valuta er ikke lovligt betalingsmiddel i Danmark.

Det kan dog frit aftales, at betaling skal ske i anden valuta end danske kroner.

Ved fordringer udstedt i fremmed valuta kan debitor frit vælge, om betalingen skal ske i den pågældende valuta eller danske kroner. Vælger debitor at betale fordringen i danske kroner, skal kursen på betalingsdagen anvendes. Dette følger af gældsbrevslovens § 7.

Tager en aftale ikke stilling til, hvilken valuta en forpligtelse skal opfyldes i, gælder der en almindelig formodning for, at det er betalingsstedets valuta, der er gældende¹. Det vil sige, at en person i Danmark, som indgår aftale om køb af en genstand med en sælger i eksempelvis Tyskland, vil skulle betale købesummen i euro, hvis betalingsstedet er Tyskland. Dette gælder, uanset aftalen er indgået i Danmark.

I henhold til aktieselskabsloven og årsregnskabsloven er det muligt for et selskab at have aktiekapital og aflægge årsregnskab i euro. Tilsvarende giver skattekontrolløven adgang til, at regnskabsføring kan ske i fremmed valuta efter reglerne i bogføringsloven og årsregnskabsloven,

¹ Mads Bryde Andersen og Joseph Lookofsky, *Lærebog i Obligationsret I*, 2005, 2. udgave, side 124.

dog skal pligtmæssige meddelelser til skattemyndighederne som udgangspunkt ske i danske kroner. Bestemmelserne giver ikke adgang til at foretage betaling i euro.

Grønland og Færøerne

Grønland og Færøerne er en del af det danske kongerige og indgår i det danske valutaområde. Det er Nationalbanken, der står for udstedelsen af sedler og mønter i valutaområdet.

Det er de samme sedler, der anvendes i det danske kongerige på nær Færøerne¹. Færøernes pengesedler har et andet udseende, idet de har tekst på færøsk og andre illustrationer end de øvrige danske pengesedler. Sedlerne har dog samme størrelse og pålydende værdi som de sedler, der anvendes i resten af kongeriget.

De færøske pengesedler er ikke lovligt betalingsmiddel i Danmark, ligesom de danske sedler ikke er lovligt betalingsmiddel på Færøerne. Dog accepteres danske pengesedler i vid udstrækning som betalingsmiddel på Færøerne.

Færøske sedler kan på lige fod med de danske indløses i Nationalbanken.

Det er de samme mønter, der anvendes i hele kongeriget.

Særlige mønter

I henhold til møntlovens § 2, stk.1 kan industriministeren (i dag økonomi- og erhvervsministeren) efter forhandling med Nationalbanken lade præge og udstede mønter, herunder mønter til særlige lejligheder, fx ved begivenheder i Kongehuset. I daglig tale omtales mønter til særlige lejligheder som erindringsmønter.

Erindringsmønter udsendes som regel som almindelige mønter, der kan indgå i den almindelige møntcirkulation, men præges typisk også i sølv i begrænset antal. Den sædvanlige pålydende værdi fraviges ofte på udgaverne i ædelmetal, således at der fx laves en almindelig udgave som 20-krone og derudover sølv mønter med en pålydende værdi på 200 kr.

Nationalbanken har desuden i de seneste år udsendt de såkaldte temamønter, hvor de almindelige 10- og 20-kroner på bagsiden har fået særlige illustrationer med henholdsvis H.C. Andersen eventyr og danske tårne. Disse mønter indgår i den sædvanlige møntcirkulation på samme vis som de øvrige 10- og 20-kroner. Temamønterne med motiver fra H.C.

¹ Statsministeriet har den 7. april 2006 udsendt pressemeddelelse om, at statsministeren og Grønlands landsstyreformand i forståelse med Nationalbanken har igangsat et arbejde med henblik på udstedelse af særlige grønlandske pengesedler, som alene skal være lovligt betalingsmiddel i Grønland. Forslag til Lov om pengesedler mv. i Grønland blev sendt i officiel høring den 18. august 2006.

Andersens eventyr er desuden udsendt i en udgave i sølv og i en udgave i guld. Den pålydende værdi af sølv- og guldmønterne er 10 kr. svarende til den almindelige 10-krone med H.C. Andersen motiv. Metalværdien af sølv- og guldmønterne er dog langt højere end den pålydende værdi.

Alle tema- og erindringsmønter, uanset om den pålydende værdi fraviger den værdi, der sædvanligvis anvendes på mønter, er lovligt betalingsmiddel og kan således anvendes til betaling, medmindre andet på forhånd er aftalt med kreditor. Dette gælder også, hvis mønterne er præget i ædelmetal.

Tema- og erindringsmønter med en højere pålydende værdi end den sædvanlige og/eller præget i ædelmetal er imidlertid sjældne i det almindelige pengeomløb og kan derfor give problemer i praksis, hvis de ønskes anvendt til betaling.

BEGRÆNSNINGER I RETTEN TIL AT ANVENDE SEDLER OG MØNTER

Som nævnt ovenfor er danske pengesedler og mønter lovligt betalingsmiddel i Danmark, medmindre der foreligger anden aftale eller specielle lovbestemmelser. I det følgende afsnit beskrives de specielle lovbestemmelser, der begrænser adgangen i retten til at anvende sedler og mønter, samt forretningers mulighed for at afvise sedler af en vis størrelse.

Betaling af store beløb i mønter

Efter møntloven § 4, stk. 3 har ingen pligt til i én betaling at modtage mere end femogtyve mønter af hver enhed. Dvs. maksimalt 25 stk. 25-ører, 25 stk. 50-ører osv. Bestemmelsen er begrundet i, at betaling af store beløb i skillemonter kan virke generende og i nogle tilfælde ville kunne være udtryk for chikane.

Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme

Som led i bekæmpelsen af hvidvask og finansiering af terrorisme må forhandlere af genstande samt auktionsholdere ikke modtage kontantbetaling på 100.000 kr. eller derover. Dette gælder, uanset om betalingen sker på en gang eller som flere betalinger, der ser ud til at være indbyrdes forbundne. Kravet fremgår af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme¹. Bestemmelsen er således en begrænsning af det ovenfor omtalte udgangspunkt om, at debitor altid kan frigøre sig ved kontant betaling.

¹ Lov nr. 117 af 27. februar 2006.

Lov om offentlige betalinger mv.

Lov om offentlige betalinger mv. har til formål at skabe grundlag for en modernisering og effektivisering af den offentlige betalingsforvaltning. Loven indeholder bl.a. regler om NemKonto.

NemKonto

For at lette administrationen af betalinger fra offentlige myndigheder er personer over 18 år samt virksomheder forpligtet til at anvise en bankkonto i et pengeinstitut, hvortil man ønsker at diverse betalinger fra de offentlige kasser, fx overskydende skat, børnepenge, pension, SU og kontanthjælp, bliver overført. Med lov om offentlige betalinger er det ved særlovgivning bestemt, at betaling i disse situationer med frigørende virkning sker elektronisk.

Nationalbankloven § 8 bestemmer, at de af banken udstedte pengesedler er "*lovlige betalingsmidler mand og mand imellem samt ved ind- og udbetalinger, der foregår ved offentlige kasser*". Bestemmelsen regulerer imidlertid ikke, hvordan udbetalinger fra offentlige myndigheder skal ske, herunder om betaling skal kunne ske kontant. Gældsloven § 3 bestemmer, at betaling skal ske på kreditors bopæl eller forretningssted, men ikke hvordan betaling fra det offentlige skal ske. Disse regler er således ikke i modstrid med bestemmelsen i lov om offentlige betalinger¹. I relation til personer eller virksomheder, der enten ikke ønsker eller ikke har adgang til at oprette en pengeinstitutkonto, indeholder loven hjemmel til, at finansministeren kan fastsætte regler om udbetalingsformen, som har frigørende virkning for offentlige myndigheder, forudsat personen eller virksomheden er underrettet herom. Det kan ske ved, at myndigheden opretter en konto tilhørende staten i et pengeinstitut, hvortil der er hæveadgang for borgeren/virksomheden².

Fælles kontantkasser

Loven bemyndiger i øvrigt finansministeren til at fastsætte regler om etablering af én fælles kontantkasse for flere myndigheder inden for et geografisk område, hvor der kan ske kontant ind- og udbetaling. Denne bemyndigelse indebærer, at der også kan fastsættes regler om *indbetalinger* til kontantkasser fra borgere og virksomheder³.

Kan forretninger afvise sedler af en vis størrelse som betalingsmiddel?

Som nævnt har en køber som udgangspunkt ret til at frigøre sig ved betaling med gangbar mønt. Princippet om aftalefrihed medfører dog,

¹ Jf. også bemærkningerne til lovforslaget.

² Hjemlen er p.t. ikke udnyttet.

³ Hjemlen er p.t. ikke udnyttet.

at en sælger som udgangspunkt har ret til at opstille som betingelse for at indgå en aftale om salg, at betaling ikke sker med eksempelvis 500-kronesedler. Sælger skal gøre opmærksom på denne betingelse, eksempelvis ved tydelig skiltning, således at køber er bekendt hermed, inden aftalen om køb indgås.

Bliver køber først gjort opmærksom på dette krav fra sælgers side, efter aftalen om køb er indgået, har sælger som udgangspunkt ikke denne ret. I den situation er der opstået en pengefordring, som køber skal indfri, og her er udgangspunktet, at man altid har ret til at frigøre sig ved betaling med gangbar mønt.

Spørgsmålet er, om afvisning af flere seddelstørrelser eller møntenheder er i konflikt med § 10 i lov om visse betalingsmidler, der vedrører forbud mod diskrimination af kontant betaling i forhold til betalingskort, jf. nedenfor om denne bestemmelse.

Dette må antages at gælde, hvis fx en erhvervsdrivende generelt nægter at modtage sedler af en vis størrelse, idet dette indirekte kan tvinge køber til at anvende betalingskort. Derimod vil et afslag på at modtage særlige seddel- eller møntstørrelser efter omstændighederne være acceptabelt, hvis afslaget er konkret begrundet, fx i aktuelle oplysninger om, at falske mønter eller sedler i visse denominationer er i omløb.

BETALINGSMÅDER

Kan debitor eller kreditor kræve en bestemt betalingsmåde?

Betaling kan ske på flere måder; eksempelvis kontant på kreditors forretningssted, med betalingskort, med check, via PBS, via SWIFT eller via bankoverførsel. Gældsbreven § 3 foreskriver, at betaling skal ske på kreditors bopæl, men loven siger intet om, *hvordan* betaling skal erlægges. De mulige betalingsmåder bestemmes af parternes aftale, retsforholdets beskaffenhed og sædvaner på området.

Som udgangspunkt gælder i dansk ret et princip om aftalefrihed, således at parterne frit kan aftale betalingsmåden. Har parterne ikke indgået aftale om betalingsmåden, opstår spørgsmålet, om kreditor kan foreskrive, at betaling skal ske på en bestemt måde, eller om debitor er berettiget til at vælge betalingsmåden.

Som nævnt ovenfor kan debitor som udgangspunkt altid anvende danske sedler og mønter til frigørelse fra en betalingsforpligtelse, medmindre andet følger af retsforholdets beskaffenhed, sædvane eller i øvrigt er aftalt mellem parterne. Sædvanligvis kan kreditor dog angive, at betalingen skal finde sted til pågældendes konto i et pengeinstitut, ligesom debitor, hvis kreditor ikke har angivet nogen betalingsmåde, sædvanligvis må være berettiget til at indbetale skyldige beløb til kreditors

konto i et pengeinstitut¹. Debitor formodes også at have ret til at betale med check, med mindre parterne eksplicit har aftalt kontant betaling². Dog vil kreditor være berettiget til at afvise en check, hvis der er risiko for manglende dækning, som vil udsætte kreditor for tab. Derimod giver selve det forhold, at der er besvær knyttet til at modtage en check ikke kreditor ret til at afvise betaling med check.

Derudover kan betaling med check formentlig ikke ske, hvis debitor på forhånd er bekendt med, at det er særligt ubejligt for kreditor. Dette gælder dog kun uden for forretningsforhold og har derfor formentlig begrænset praktisk betydning³.

Forbud mod diskrimination af kontantkunder

I følge lov om visse betalingsmidler⁴ § 10, stk.1 er betalingsmodtager forpligtet til at modtage kontant betaling, hvis betalingsmodtager i øvrigt modtager betaling på en måde, der er omfattet af loven (bl.a. betalingskort). Det gælder dog ikke ved fjernsalg eller ved betalingstransaktioner i ubemandede selvbetjeningsmiljøer.

Betalingsmodtageren kan således som udgangspunkt ikke betinge salg af varer eller tjenesteydelser af, at betaling sker med et betalingskort eller på anden måde omfattet af denne lov, så som med elektroniske penge. Betalingsmodtageren må således ikke ved skiltning, i sine forretningsbetingelser eller ved faktiske foranstaltninger tilkendegive, at kontant betaling ikke kan finde sted.

Økonomi- og erhvervsministeren kan dispensere fra bestemmelsen. Dispensationsbeføjelsen er delegeret til Forbrugerstyrelsen.

I situationer, hvor der ikke er personlig kontakt mellem forbrugeren og betalingsmodtageren, fx ved fjernsalg (så som traditionelt postordre salg eller handel via Internettet) og i ubemandede selvbetjeningsmiljøer (fx ubemandede tank- eller togstationer), er betalingsmodtagerne undtaget fra pligten til at modtage kontant betaling.

Bestemmelsen indeholder således et forbud mod diskrimination af kontantkunder til fordel for indehavere af fx betalingskort. I overensstemmelse med reglerne i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge mv. gælder forpligtelsen til at modtage kontant betaling dog ikke for forhandlere af genstande og auktionsholdere, når der er tale om beløb på 100.000 kr. eller derover, jf. ovenfor.

¹ A. Grathe, *Pengefordringer*, 1992, side 25.

² Mads Bryde Andersen og Joseph Lookofsky, *Lærebog i Obligationsret I*, 2005, 2. udgave, side 134.

³ Bernhard Gomard, *Juristen*, 1954, side 483.

⁴ Lovbkg. nr.1501 af 20. december 2004.

INDKALDELSE AF SEDDEL OG MØNT

Sedler

I henhold til lov om Danmarks Nationalbank § 8, stk. 3 kan pengesedler indkaldes med tilladelse fra ministeren for handel, industri og søfart (i dag økonomi- og erhvervsministeren) og ophører i så fald med at være lovligt betalingsmiddel fra det tidspunkt, som fastsættes ved en bekendtgørelse. Når der er forløbet et år herefter, mister de indkaldte sedler også deres gyldighed over for Nationalbanken, men Nationalbanken har ret til, såfremt omstændighederne taler derfor, også senere at indløse dem (dvs. ombytte dem til nye sedler).

Seddelombytningen

I 1945 fandt den i nyere tid største danske seddelombytning sted. Seddelombytningen blev iværksat straks efter befrielsen 5. maj 1945, efter at seddelomløbet i krigsårene var vokset ganske betragteligt. Seddelombytningen blev tilrettelagt som en del af Finansministeriets ekstraordinære formueopgørelse. Seddelombytningen blev gennemført på ganske få dage. Fra og med 23. juli 1945 mistede alle seddelserier udstedt før 1944 status som lovligt betalingsmiddel¹, men bevarede deres gyldighed over for Nationalbanken til og med 30. juli 1945². Dette var således en fravigelse af ovennævnte etårs frist. Sedler, der ikke blev ombyttet inden denne dato, kunne under visse omstændigheder godtgøres af Nationalbanken også efter denne dato. Nationalbankens indløsning af de indkaldte sedler ophørte endeligt 15. februar 1946³.

Indkaldte sedler

Indkaldelse af sedler med hjemmel i nationalbankloven § 8, stk. 3 er kun sket to gange siden seddelombytningen i 1945. Fra 1. juli 1953 ophørte 5-kronesedler af blå type, trykt siden 1944 (sat i omløb 23. juli 1945), 10-kronesedler af brun type, trykt i 1944 (sat i omløb 23. juli 1945) samt 10-kronesedler af grøn type trykt siden 1945 (sat i omløb maj 1947) med at være lovligt betalingsmiddel, men bevarede deres gyldighed over for Nationalbanken til og med 30. juni 1954⁴.

Fra 1. januar 1955 ophørte 10-kronesedler af lys brun type udstedt siden 14. oktober 1952 med at være lovligt betalingsmiddel, men bevarede deres gyldighed over for Nationalbanken til og med 31. december 1955⁵.

¹ 5- og 10-kronesedler kunne dog anvendes i perioden 23.-25. juli til visse formål.

² Lov nr. 352 af 22. juli 1945.

³ Danmarks Nationalbanks Beretning og Regnskab for 1945.

⁴ Bekendtgørelse nr. 345 af 14. oktober 1952.

⁵ Bekendtgørelse nr. 64 af 15. marts 1954.

Nationalbanken ombytter fortsat alle pengesedler udstedt efter pengeombytningen i 1945¹, dvs. også de ovennævnte fem- og ti-kronesedler.

Mønter

I henhold til møntloven § 4 kan økonomi- og erhvervsministeren efter forhandling med Danmarks Nationalbank fastsætte, at mønter ikke længere er gyldige som betalingsmiddel. ½ kronen samt 1-, 2-, 5- og 10-ørerne er alle indkaldte og ugyldiggjorte. De er således ikke længere lovlige betalingsmidler og kan ikke ombyttes i Nationalbanken. ½ kronen blev inddraget 31. december 1942. 1- og 2-ørerne har ikke kunnet ombyttes i Nationalbanken siden 30. juni 1973 og 5- og 10-ørerne ikke siden 1. juli 1992².

ER BESKADIGEDE SEDLER OG MØNTER LOVLIGT BETALINGSMIDDEL?

Mønter

Det fremgår af møntloven § 4, stk. 2, at mønter, der er væsentligt beskadiget eller slidte, ikke er lovlige betalingsmidler. Vurderingen heraf beror på et konkret skøn.

Uagtet sådanne mønter ikke længere er lovlige betalingsmidler, kan Nationalbanken dog tage imod beskadigede og slidte mønter efter en konkret vurdering med henblik på ombytning til lovlige betalingsmidler^{3 4}.

Sedler

Der findes ikke for sedler en bestemmelse svarende til § 4, stk. 2 i møntloven. Imidlertid må almindelige retsprincipper føre til, at en betalingsmodtager er berettiget til at afvise en seddel, hvis sedlen er beskadiget i ikke uvæsentlig grad, eller hvis der er tvivl om, hvorvidt den stammer fra kriminalitet. Ved sidstnævnte tænkes navnlig på sedler, som er blevet farvet af en farvepatron i forbindelse med et røveri og eventuelt efterfølgende forsøgt kemisk rensset.

Det fremgår af Nationalbankens regler for ombytning af farvede og beskadigede sedler⁵, at Nationalbanken ombytter farvede eller beskadigede sedler under nærmere angivne vilkår, og at borgere og virksomheder, som er kommet i besiddelse af farvede eller beskadigede sedler, skal henvende sig i det pengeinstitut, hvor de er kontohaver.

¹ Se nærmere på Nationalbankens websted www.nationalbanken.dk.

² Jf. Nationalbankens websted, www.nationalbanken.dk.

³ Det fremgår af forarbejderne til møntloven, at statens kasser og Nationalbanken i videst muligt omfang skal modtage beskadigede og slidte mønter til ombytning.

⁴ Ved ombytning af mønter opkræves gebyr af pengeinstitutter og virksomheder/personer, der agerer i kommercielt øjemed, eller har indsamlet mønter fra offentligheden.

⁵ Jf. Nationalbankens websted www.nationalbanken.dk.

Beskadigede sedler kan straks ombyttes af pengeinstituttet, hvis der er mere end 50 pct. af den enkelte seddel tilbage, og sedlerne i øvrigt ikke bærer præg af at stamme fra kriminalitet.

I de tilfælde, hvor en seddel er farvet, kan pengeinstituttet straks ombytte den farvede seddel, såfremt det er åbenbart, at indfarvningen ikke skyldes farve fra farvepatroner til røverisikring, og sedlen i øvrigt ikke bærer præg af at stamme fra kriminalitet. I modsat fald skal sedlen indsendes til Nationalbanken med anmodning om ombytning¹. Nationalbanken ombytter sedlen, såfremt kontohaveren må antages at være rette ejer heraf. Det vil eksempelvis være tilfældet, hvis en privatperson har modtaget en farvet seddel sammen med flere andre sedler og ikke har været opmærksom på farven.

I almindelighed kan en betalingsmodtager ikke forventes at være bekendt med reglerne for ombytning af farvede og beskadigede sedler i Nationalbanken. Ligeledes kan en betalingsmodtager ikke pålægges risikoen for, at ombytning hos Nationalbanken ikke kan ske. Fx kan det være svært for en betalingsmodtager at vurdere, om indehaveren af en farvet seddel kan anses for rette ejer af sedlen, dvs. har ekstinkveret alle tidligere rettigheder.

Det fremgår i øvrigt af Nationalbankens regler for ombytning af farvede og beskadigede sedler, at borgere og virksomheder ikke bør tage imod farvede, brændte, rensede eller andre mistænkelige sedler.

På denne baggrund vil en betalingsmodtager være berettiget til at afvise en farvet seddel eller en seddel, der mangler en ikke uanseelig del, eller på anden måde er væsentligt beskadiget, uanset der ikke i øvrigt er tvivl om sedlens ægthed eller pålydende værdi.

Disse forhold fører til, at farvede sedler og sedler, der er beskadigede i ikke uvæsentligt grad, ikke er lovligt betalingsmiddel.

¹ Anmodning om ombytning skal vedlægges en række oplysninger, herunder om hvordan kontohaveren er kommet i besiddelse af sedlen og pengeinstituttets anbefaling af, hvorvidt der bør ske ombytning. Såfremt kontohaveren ikke kan eller vil give de krævede oplysninger, kan ombytning ikke ske.